

Deddf Cymwysterau Cymru 2015

2015 dccc 5

RHAN 4

CYMWYSTERAU BLAENORIAETHOL A CHYMERADWYO CYMWYSTERAU

Cymwysterau blaenoriaethol

13 Dyletswydd i lunio rhestr o gymwysterau blaenoriaethol

- (1) Rhaid i Gymwysterau Cymru a Gweinidogion Cymru lunio ar y cyd restr o gymwysterau y mae'r amod yn is-adran (2) wedi ei fodloni mewn cysylltiad â phob un ohonynt.
- (2) Yr amod yw bod Cymwysterau Cymru a Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod sicrhau a chynnal hyder y cyhoedd yn y cymhwyster yn flaenoriaeth i Gymwysterau Cymru, oherwydd arwyddocâd y cymhwyster gan roi sylw i anghenion dysgwyr a chyflogwyr yng Nghymru.
- (3) Caiff y rhestr wneud darpariaeth drwy gyfeirio at gymwysterau, neu ddisgrifiadau o gymhwyster.
- (4) Rhaid cyhoeddi'r rhestr, ym mha ffordd bynnag y mae Cymwysterau Cymru a Gweinidogion Cymru yn cytuno arni.
- (5) Caiff Cymwysterau Cymru a Gweinidogion Cymru adolygu'r rhestr ar y cyd ac, os ydynt yn ystyried ei bod yn briodol, ei diwygio.
- (6) Yn y Ddeddf hon—
  - (a) mae cyfeiriadau at gymhwyster blaenoriaethol yn gyfeiriadau at gymhwyster sydd wedi ei gynnwys ar y rhestr, neu at gymhwyster sydd o ddisgrifiad sydd wedi ei gynnwys ar y rhestr;
  - (b) mae cyfeiriadau at gymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig yn gyfeiriadau at gymhwyster blaenoriaethol y mae penderfyniad o dan adran 14 yn cael effaith mewn cysylltiad ag ef;

- (c) mae cyfeiriadau at gymhwyster blaenoriaethol anghyfyngedig yn gyfeiriadau at gymhwyster blaenoriaethol nad yw penderfyniad o dan adran 14 yn cael effaith mewn cysylltiad ag ef.

14 Cymwysterau blaenoriaethol cyfyngedig

- (1) Caiff Cymwysterau Cymru wneud penderfyniad o dan yr adran hon mewn cysylltiad â chymhwyster blaenoriaethol os yw'r amod yn is-adran (3) wedi ei fodloni.
- (2) Mae penderfyniad o dan yr adran hon yn benderfyniad sy'n pennu uchafswm nifer (naill ai un neu ragor) y ffurfiau ar y cymhwyster sydd i fod yn rhai y mae modd eu cymeradwyo o dan y Rhan hon ar unrhyw un adeg.
- (3) Yr amod yw bod Cymwysterau Cymru wedi ei fodloni, gan roi sylw i brif nodau Cymwysterau Cymru, ac i'r amcanion yn is-adran (4), ei bod yn ddymunol cyfyngu ar nifer y ffurfiau ar y cymhwyster a gymeradwyir gan Gymwysterau Cymru o dan y Rhan hon i'r uchafswm nifer a bennir yn y penderfyniad.
- (4) Yr amcanion yw—
  - (a) osgoi anghysondeb rhwng ffurfiau gwahanol ar yr un cymhwyster (pa un ai drwy gyfeirio at lefel y cyrhaeddiad a ddangosir drwy ffurfiau gwahanol ar yr un cymhwyster, neu fel arall), a
  - (b) galluogi Cymwysterau Cymru i arfer dewis rhwng cyrff dyfarnu gwahanol, wrth ymrwymo i drefniadau o dan adran 15, a rhwng ffurfiau gwahanol ar gymhwyster, wrth roi cymeradwyaeth o dan adran 17.
- (5) Rhaid i Gymwysterau Cymru gyhoeddi penderfyniad o dan yr adran hon.
- (6) Rhaid i Gymwysterau Cymru arfer ei swyddogaethau o dan adrannau 15 i 17 er mwyn sicrhau nad yw nifer y ffurfiau ar gymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig a gymeradwyir ganddo o dan y Rhan hon yn fwy na'r uchafswm nifer a bennir yn y penderfyniad o dan yr adran hon mewn cysylltiad â'r cymhwyster.
- (7) Os yw Cymwysterau Cymru yn bwriadu gwneud penderfyniad o dan yr adran hon mewn cysylltiad â chymhwyster, rhaid iddo cyn gwneud hynny—
  - (a) hysbysu pob corff cydnabyddedig, ac unrhyw berson arall y mae Cymwysterau Cymru yn ystyried y gellid disgwyl yn rhesymol fod ganddo buddiant yn y penderfyniad arfaethedig, am y cynnig, a
  - (b) ystyried unrhyw sylwadau a gyflwynir iddo gan y personau hynny mewn cysylltiad â'r cynnig.
- (8) Caniateir i benderfyniad o dan yr adran hon gael ei ddirymu neu ei amrywio; ac mae darpariaethau blaenorol yr adran hon yn gymwys at ddibenion amrywio penderfyniad fel pe bai penderfyniad yn cael ei wneud.

15 Pŵer i wneud trefniadau i ddatblygu cymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig

- (1) Caiff Cymwysterau Cymru ymrwymo i drefniadau gyda chorff dyfarnu y mae eu heffaith yn darparu i'r corff ddatblygu ffurf newydd ar gymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig, gyda golwg ar gymeradwyaeth ragolygol i'r ffurf honno ar y cymhwyster o dan adran 16.
- (2) Caiff y trefniadau wneud darpariaeth ynghylch, ymhlith pethau eraill—
  - (a) y meini prawf i'w bodloni gan y ffurf ar y cymhwyster sydd i'w datblygu;

- (b) taliadau i'w gwneud gan Gymwysterau Cymru mewn cysylltiad â'i datblygu.
- (3) Rhaid i Gymwysterau Cymru lunio cynllun sy'n gwneud darpariaeth ynghylch gwneud trefniadau o dan yr adran hon.
- (4) Rhaid i Gymwysterau Cymru arfer ei swyddogaethau yn unol â'r cynllun.
- (5) Rhaid i'r cynllun ddarparu ar gyfer gweithdrefn sy'n agored, yn deg ac yn dryloyw.
- (6) Caiff Cymwysterau Cymru ddiwygio'r cynllun.
- (7) Rhaid i Gymwysterau Cymru gyhoeddi'r cynllun.

16 Cymeradwyo cymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig a ddatblygir yn unol â threfniadau adran 15

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo corff dyfarnu wedi datblygu ffurf ar gymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig yn unol â threfniadau o dan adran 15.
- (2) Os cydnabyddir y corff dyfarnu mewn cysylltiad â dyfarnu'r cymhwyster o dan sylw, caiff wneud cais i Gymwysterau Cymru i'r ffurf ar y cymhwyster gael ei chymeradwyo o dan yr adran hon.
- (3) Rhaid i Gymwysterau Cymru ystyried pa un ai i gymeradwyo'r ffurf ar y cymhwyster i'w dyfarnu yng Nghymru gan y corff o dan sylw.
- (4) Caiff Cymwysterau Cymru, os yw'n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny, gymeradwyo'r ffurf ar y cymhwyster i'w dyfarnu yng Nghymru gan y corff o dan sylw.
- (5) Ond mae hyn yn ddarostyngedig i adran 21 (pŵer i bennu gofynion sylfaenol).
- (6) At ddibenion y Rhan hon, dyfarnu ffurf ar gymhwyster yng Nghymru yw ei dyfarnu i bersonau a asesir mewn cysylltiad â'r cymhwyster yn gyfan gwbl neu'n bennaf yng Nghymru.

17 Cymeradwyo cymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig yn absenoldeb trefniadau adran 15

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys at ddiben cymeradwyo gan Gymwysterau Cymru ffurf ar gymhwyster sy'n gymhwyster blaenoriaethol cyfyngedig, ond nad yw Cymwysterau Cymru yn bwriadu ymrwymo i drefniadau mewn cysylltiad â hi o dan adran 15.
- (2) Caiff Cymwysterau Cymru, ar gais gan gorff a gydnabyddir mewn cysylltiad â dyfarnu'r cymhwyster o dan sylw, os yw'n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny, gymeradwyo ffurf ar y cymhwyster i'r corff o dan sylw ei dyfarnu yng Nghymru.
- (3) Rhaid i Gymwysterau Cymru lunio cynllun sy'n gwneud darpariaeth ynghylch—
- (a) gwneud ceisiadau am gymeradwyaeth o dan is-adran (2);
- (b) ystyried gan Gymwysterau Cymru y ceisiadau hynny.
- (4) Rhaid i Gymwysterau Cymru arfer ei swyddogaethau yn unol â'r cynllun.
- (5) Rhaid i'r cynllun ddarparu ar gyfer gweithdrefn sy'n agored, yn deg ac yn dryloyw.
- (6) Caiff Cymwysterau Cymru ddiwygio'r cynllun.
- (7) Rhaid i Gymwysterau Cymru gyhoeddi'r cynllun.

(8) Mae is-adran (2) yn ddarostyngedig i adran 21 (pŵer i bennu gofynion sylfaenol).

18 Cymeradwyo cymwysterau blaenoriaethol anghyfyngedig

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo cais yn cael ei wneud i Gymwysterau Cymru i ffurf ar gymhwyster blaenoriaethol anghyfyngedig gael ei chymeradwyo gan gorff dyfarnu a gydnabyddir mewn cysylltiad â dyfarnu'r cymhwyster o dan sylw.
- (2) Rhaid i Gymwysterau Cymru ystyried pa un ai i gymeradwyo'r ffurf ar y cymhwyster i'w dyfarnu yng Nghymru gan y corff o dan sylw.
- (3) Caiff Cymwysterau Cymru, os yw'n ystyried ei bod yn briodol gwneud hynny, gymeradwyo'r ffurf ar y cymhwyster i'w dyfarnu yng Nghymru gan y corff o dan sylw.
- (4) Ond mae hyn yn ddarostyngedig i adran 21 (pŵer i bennu gofynion sylfaenol).